

JAROSLAV MED (1932-2018)

Připadal jsem si jako v absurdním dramatu

Jaroslav Med se narodil v roce 1932 v Havlíčkově Brodě. Odmaturoval na obchodní akademii a krátce pracoval v malé továrně na osinkocementové roury. Poté se mu podařilo dostat se do Prahy na filozofickou fakultu, kde vystudoval knihovnictví a bohemistiku. V 50. letech se seznámil s básníkem a grafikem Bohuslavem Reynkem, který ho významně ovlivnil. Po dokončení univerzity vyučoval Jaroslav Med na učňovských školách a zároveň spolupracoval s krajskými nakladatelstvími v Havlíčkově Brodě a v Brně. V roce 1966 přišel jako aspirant do Ústavu pro českou literaturu ČSAV. Kvůli nástupu normalizace tam nemohl obhájit svou kandidátskou práci a znovu musel vyučovat na učňovských školách. V roce 1980 se mu podařilo se do ústavu vrátit a zůstal tam až do roku 2010. Po revoluci začal vyučovat na Univerzitě Karlově, kde působí dodnes. Napsal sedm knih zabývajících se převážně katolicky orientovanou literaturou.

<https://www.skautskyinstitut.cz/stories/jaroslav-med-1932/>

Text byl převzat ze stránek Skautského institutu:

Příběhy skautských pamětníků

Dechberoucí vyprávění pamětníků minulého století. Vzpomínky, které ukazují otisk skautingu v naší společné historii.

doc. PhDr. Jaroslav Med, CSc. Dr. h. c., Jaroslav...

19. 4. 1932 – 14. 2. 2018

Bylo to na podzim roku 1967. Třída prvního ročníku učňů oboru tiskař na ofsetových strojích Odborného učiliště n. p. Svoboda v Praze dostala svého učitele češtiny. Předcházela ho pověst velmi vzdělaného a v mnohém netradičního učitele. Hned v první hodině této pověsti dostal. Avšak zanedlouho se ve třídě bohužel již neobjevil a následujícího roku byl „odejit“ i ze samotné školy.

Stalo se v roce 2005. Končila konference Pekařovy společnosti Českého ráje o ruralismu, jeho kořenech a dědictví a s Jaroslavem a ještě několika dalšími kolegy jsme ještě diskutovali v parku Lázní Sedmihorky. Všimli jsme si, že kolem nás, jaksi nesměle, ale neodbytně, obchází starší muž v cyklistickém dresu. Nakonec se osmělil: „*Nejste prosím pan Med?*“ „*Ano, jsem.*“ „*Vy si mě nemůžete pamatovat, ale učil jste mě (někdy koncem 50. let). My se stále scházíme a také na Vás vzpomínáme. Jste pro nás legendou.*“ – Jaroslav, víš, že jsi právě dostal nejvyšší možné učitelské ocenění?

Mezitím se stalo mnohé. Čtyřicet let je dlouhá doba. Havlíčkovobrodský rodák, pocházející z politicky konzervativní, národně demokratické a katolické rodiny to nemohl mít v životě lehké. Vystudoval na pražské Filosofické fakultě bohemistiku a knihovnictví. A jako student bydlel jistý čas i na koleji, přestěhované do budovy v Thákurově ulici č. 3. Mohl tehdy tušit, že bude v této budově, kam se Katolická teologická fakulta v roce 1990 znovu přestěhovala ze svého litoměřického vyhnanství, přednášet dalších bezmála 17 let? Učil na učňovských školách, polygrafy, knihkupce, později umělecké řemeslníky. Za „tání“ poloviny 60. let získal vědeckou aspiranturu na Literárněvědném ústavu ČSAV. Ale kandidátskou práci už obhájit nemohl. Stalo se tak, až když se mohl na ústav vrátit v roce 1980. Mohl začít vyučovat i na Pedagogické fakultě v Ústí n. L. a nakonec i na Katolické teologické fakultě ještě v Litoměřicích. A všude zanechával svou jasně viditelnou stopu.

Za Jaroslavem Medem není ale jenom jeho bezprostřední pedagogické působení. Je za ním i pozoruhodné badatelské dílo s výrazným kulturním přesahem a dosahem. Byl vynikajícím znalcem české, ale také cizí křesťansky orientované literatury. Seznamoval širší veřejnost s těmito „spisovateli ve stínu“; soubor jejich portrétů s tímto titulem nakonec vyšel v letech 1995 a v rozšířené verzi 2004, ale kořeny těchto portrétů sahají daleko hlouběji do minulosti a i k jeho osobnímu životu. A i mezi těmi, kteří nepatřili ke křesťansky orientovanému literárnímu proudu, si pro svůj badatelský záměr vybíral autory pozapomenuté či zapomenuté (Jiří Karásek ze Lvovic a představitelé české dekadence vůbec, či Vincenc Furch), ale i ty známé, zato problémové jako byl Viktor Dyk (monografii o něm publikoval v roce 1988). A k literárně historickým statím a knihám je třeba připočíst publicistiku, edice, především poezie – a ještě něco, co zůstává skryto, ale mělo také svůj nemalý význam: bohatá lektorská a posudková činnost. A není možné nezmínit knihu *Literární život ve stínu Mnichova* (2010), která velmi plasticky a porozumivě analyzuje nejen literaturu, ale i celkový psychický stav společnosti za Druhé republiky.

Charizmatická Jaroslavova osobnost neoslovovala jenom jeho žáky a studenty, ale i jeho kolegy a vůbec všechny, kteří se dostali do magnetického pole jeho dosahu ať už ve školní třídě, univerzitní posluchárně, anebo v soukromých přátelských kroužcích a setkáních u něj doma či jinde. Nelze zapomenout na ty večery, dlouhé procházky Bubenčí, či mezi vilami Na Babě a na nezapomenutelné diskusní večery v jedné z nich. Jaroslavova osobnost oslovovala i ty, kteří s ním nesouhlasili a kteří mu často také „házeli klacky pod nohy“. Ono prostě nebylo možné ho přehlédnout či ignorovat. Možná právě proto ty klacky... Jistě, neměl vždy a ve všem pravdu. Ale jeho stanoviska vycházela ze zřetelných a pevných základů – a proto bylo možné s nimi polemizovat, mohlo jít i o hádky, střety, i konflikty. Ale vždy vedly obě strany k zamyšlením, inspiracím. Co víc si přát?

Jaroslav Med odešel tiše, ve spánku, na Popeleční středu. K tomu, v nějž hluboce věřil a k těm, kteří ho na Cestě předešli: k Bohuslavu Reynkovi a jeho synům, k Alexandru Stichovi, Jaroslavu Šerých, Věroslavu Mertlovi a jeho ženě Arance, Bedřichu Fučíkovi, Zdeňkovi Rotreklovi, Františku D. Merthovi a mnoha dalším. A ke své ženě Mileně, zvané Fčela, vždyť Jaroslav byl „včelí med“, jak říkal. A za přítelkyni Evou, jejíž smrt před Vánoci loňského roku ho zlomila.

Učiteli, příteli, pane docente, – čím vlastně začít, když se nelze zbavit osobního akcentu? – Vyslovit díky za vše je málo. Zůstává živá vzpomínka, kdy, řečeno s Františkem Hrubínem, popel z měsíčních par, z oněch setkávání a inspirování, chce stále na srdci držet tvar něčeho, co sice už není, ale co v krvi žil a cév a myslí stále tepá.

prof. PhDr. Zdeněk Beneš, CSc.

Text byl převzatý ze stránek KTF UK:

<https://www.ktf.cuni.cz/KTF-1132.html?news=5525&locale=cz>